

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

EEN BIJZONDERE FILTREERBARE VORM VAN DEN TUBERKELBACIL.

Naar aanleiding van de voordracht van prof. FLU (zie dit *Tijdschrift* van 24 Februari 1934) zou ik het volgende willen opmerken:

I. De wijze, waarop prof. FLU zijn acetonextract bereidt is onjuist. Wij laten alle aceton er uit verdampen, en suspenderen de in aceton oplosbare bestanddeelen van den tuberkelbacil in gedestilleerd water.

II. Van dit verkeerd bereide acetonextract kreeg elk dier in de proeven van prof. FLU 16 inspuitingen. Toevallig was dit het aantal inspuitingen, dat onze eerste aldus behandelde caviae gekregen hebben, maar dit wil niet zeggen, dat 16 inspuitingen voor alle gevallen per se genoeg is. Een cavia, die met filtraat is ingespoten, moet op zijn minst 2 tot 4 maanden nabehandeld worden met inspuitingen van aceton-extract om klierzwellingen te krijgen, en soms duurt het nog langer.

III. Wij leggen sinds 2 jaren allen nadruk op de cultures, welke men uit zulke caviae kweeken kan. Deze cultures verschillen namelijk sterk van de kweeken waarvan men uitgegaan is bij de filtratie. Waarom heeft prof. FLU niet éénmaal de klieren van zijne caviae op voedingsbodems uitgestreken? Nu kan hij onmogelijk bewijzen, dat de bacillen, welke hij bij enkele zijner behandelde caviae gevonden heeft, door de kaars geslipte bacillen waren, zooals hij zegt. Wanneer men een cavia met filtraat van b.v. humane tuberkelbacillen inspuit, en het dier dan nabehandelt met inspuitingen van acetonextract, (niet 16, maar net zoolang totdat er klierzwellingen ontstaan), en men ent dan zijn organen op den voedingsbodem van LÖWENSTEIN, dan krijgt men cultures van tuberkelbacillen, die schijnbaar de eigenschappen van aviaire bacillen hebben, en dus geheel verschillend zijn van den humanen stam, waarvan men uitging. Pas in de passagedieren keert de bacillensam langzamerhand tot zijn oorspronkelijke eigenschappen terug. Hoe verklaart prof. FLU dit merkwaardige verschijnsel, indien deze uitkomsten werkelijk berusten op het doorlaten van bacillen door de kaars?

IV. Dat infectie van caviae met zeer sporadische bacillen een zeer langzaam verlopende tuberculose veroorzaakt, de z.g. „paucibacillöse”, en gewoonlijk zonder sjanker verloopt, weten wij allen. Ik ben zeer verheugd, dat prof. FLU nu zelf heeft vastgesteld, dat zelfs infectie met één of twee bacillen bij een cavia steeds voert tot het ontstaan van echte, progrediënte tuberculose, zij het dan ook in langzaam tempo. Hij zal het wel met ons eens zijn, dat de z.g. testbacteriën bij het filtratieproces volkomen overbodig zijn, (wij gebruiken sinds lang geen testbacteriën meer). Want men werkt daarbij met geheel onvergelykbare grootheden; het feit, dat een kaars de testbacterie niet doorlaat, is nog geen bewijs, dat de tuberkelbacil er ook niet doorheen gaat, en omgekeerd. Alles hangt hierbij af van de elektrische lading der bacteriën, het adsorptievermogen van de kaars, enz. Het is veel eenvoudiger en zekerder, van de met filtraat ingespoten caviae er een paar *niet* met acetonextract na te behandelen, en deze contrôledieren zeer lang, een jaar of langer in leven te laten. Wanneer men dan na dit tijdsverloop bij deze contrôleaviae géén tuberculeuse afwijkingen vindt, weet men *zeker*, dat er in het filtraat géén virulente tuberkelbacillen voorkomen. En te veronderstellen, dat er in het filtraat alleen verzwakte bacillen voorkomen, lijkt mij toch werkelijk al te gekunsteld, want dat zou een soort selectieproces in den kaarswand beteekenen, waardoor alleen verzwakte, en geen volledig virulente tuberkelbacillen doorgelaten zouden worden.

Op grond van deze overwegingen kom ik tot de slotsom, dat ik aan de proeven van prof. FLU, hoe zorgvuldig ook uitgevoerd, tot mijn spijt alle bewijskracht moet ontzeggen.

Parijs, 28 Februari 1934.

Dr. F. J. H. VAN DEINSE.